

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 14 Απριλίου 2022 με την εξής σύνθεση: Γεώργιος Κουκούτσης, Πρόεδρος, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή – Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 26-04-2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 880/26-04-2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ. ... και αποτελείται από τα μέλη αυτής: α) ... (ατομική επιχείρηση), που εδρεύει στ.. .., οδός ... αρ. ... και β) ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα και εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ. ..., εφεξής ο «προσφεύγων».

Κατά του «ΔΗΜΟΥ ...» και κατά της με αριθμ. 135/2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., με την οποία εγκρίθηκε το 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού σχετικά με την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγινε δεκτή προσφορά του οικονομικού φορέα «...», ο οποίος αναδείχθηκε και προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού, εφεξής «η προσβαλλομένη».

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα «...», που εδρεύει στα ..., οδός ... αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, εφεξής «ο παρεμβαίνων».

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων, αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλομένη.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων αιτείται την απόρριψη της ασκηθείσας προσφυγής και τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης.

Σε συμμόρφωση με την υπ'αριθμ. Α112/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία η υπόθεση αναπέμπεται στην ΑΕΠΠ προς νέα αιτιολογημένη κρίση, κατόπιν της σιωπηρής απόρριψης της Προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 1330,65 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την πληρωμή στην τράπεζα και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης). Το παράβολο υπολογίστηκε βάσει του προϋπολογιζόμενου ποσού της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 266.129,03 ευρώ.

2. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό, δυνάμει της υπ' αριθ. ... διακήρυξης (ΑΔΑΜ ...), με αντικείμενο την επιλογή αναδόχου κατασκευής έργου με τίτλο «ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΜΙΚΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ...» (α.α. ΕΣΗΔΗΣ: ...). Το ακριβές αντικείμενο των εργασιών περιγράφεται στο άρθρο 11.3 της εν λόγω διακήρυξης, στο οποίο αναφέρονται οι αθλητικές εγκαταστάσεις όλων των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου ... και οι αναγκαίες επεμβάσεις σε εκάστη από αυτές.

3. Επειδή, η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 2-03-2021. Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας δημόσιας σύμβασης καταχωρήθηκαν στο σχετικό ηλεκτρονικό χώρο του ΕΣΗΔΗΣ- δημόσια έργα και αναρτήθηκαν στη Διαδικτυακή Πύλη(www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ με αρ. ....

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα στις 26-04-2021, δεδομένου ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση της προσβαλλομένης στις 14-04-2021, οπότε του κοινοποιήθηκε μέσω της ανάρτησής της στη λειτουργικότητα «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Επίσης

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, στον ανωτέρω διαγωνισμό συμμετείχαν συνολικά έξι οικονομικοί φορείς και συγκεκριμένα, εκτός από την προσφεύγουσα κοινοπραξία, οι κάτωθι οικονομικοί φορείς: - Η εταιρεία με την επωνυμία «...» - Η εταιρεία με την επωνυμία «...» - Η ένωση «...» - Η εταιρεία με την επωνυμία «...», ήδη, παρεμβαίνων - Η ατομική επιχείρηση με την επωνυμία «...». Με την ήδη προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 135/2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ... εγκρίθηκε το 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού σχετικά με την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής. Με το ως άνω Πρακτικό η Επιτροπή εισηγήθηκε την αποδοχή των προσφορών όλων των οικονομικών φορέων ως πληρούντων των τιθέμενων προδιαγραφών της διακήρυξης. Σύμφωνα με τον τελικό πίνακα των συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας ο παρεμβαίνων κατατάχθηκε πρώτος σε σειρά μειοδοσίας, ενώ ο προσφεύγων δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Δυνάμει, λοιπόν, της ήδη προσβαλλόμενης απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής ανακηρύχθηκε ως προσωρινός μειοδότης ο παρεμβαίνων οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...». Συνεπώς, ο προσφεύγων με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση προσφυγή επικαλούμενος ζημία του ερειδόμενη στην παράνομη αποδοχή της προσφοράς του παρεμβαίνοντος και όφελος από την ανάδειξη του ίδιου ως μειοδότη.

7. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή την 27-04-2021 προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής δια μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προς όλους τους ενδιαφερόμενους σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 703/2022 Πράξη του Προέδρου του 4ου Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

προσφυγής, σε συμμόρφωση με την υπ'αριθμ. Α112/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

9. Επειδή, ο παρεμβαίνων άσκησε νόμιμα κι εμπρόθεσμα παρέμβαση στις 7-05-2021, έχοντας προς τούτο έννομο συμφέρον καθώς τα έννομα συμφέροντά του θίγονται σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής.

10. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε της απόψεις της επί της προσφυγής στην ΑΕΠΠ, τις οποίες στις 10-05-2021 κοινοποίησε στον προσφεύγοντα.

11. Επειδή, στις 24-05-2021 ο προσφεύγων υπέβαλε ενώπιον της ΑΕΠΠ υπόμνημα προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 4ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ.

13. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και ήδη παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα «...» είναι προδήλως παράνομη ως αντιβαίνουσα το νόμο και τη Διακήρυξη για τον λόγο ότι α) για τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22.Ε. (Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης) θα στηριχθεί (με Δάνεια Εμπειρία) στην εταιρεία «...» β) παρέλειψε να δηλώσει ως υπεργολάβο την δανείζουσα τα ISO εταιρία που θα εκτελέσει τις εργασίες τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα.

14. Επειδή, σύμφωνα με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής η προσφυγή δέον ν' απορριφθεί καθώς τα «ISO» συνιστούν κριτήρια ποιοτικής επιλογής σχετιζόμενα αμέσως με την καταλληλότητα των φορέων να εκτελέσουν τις απαιτούμενες εξειδικευμένες και τεχνικά απαιτητικές εργασίες του δημοπρατούμενου έργου και μπορούν να παρέχονται με Δάνεια Εμπειρία από άλλη εταιρεία, στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται ο διαγωνιζόμενος.

15. Επειδή, σύμφωνα με τον παρεμβαίνοντα για την εργασία της τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα νομίμως επικαλέσθηκε την εμπειρία της δανειοπαρόχου της εταιρίας «...» η οποία και είναι πιστοποιημένη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22.Ε.1 της διακήρυξης στις εργασίες τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα. Περαιτέρω, από μέρους του προσφεύγοντα προβάλλονται ισχυρισμοί contra στις παγιωμένες αρχές του θεσμού της στήριξης διαγωνιζομένων στις ικανότητες τρίτων ίδια δε οι εγειρόμενες

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

αιτιάσεις αντιτίθενται στη βασική αρχή ότι ο διαγωνιζόμενος μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων ασχέτως της νομικής φύσεως των δεσμών του με τον τρίτο, αρκεί δε για τη σύννομη επίκληση της δυνατότητας στήριξης στις ικανότητες τρίτων ο διαγωνιζόμενος να αποδεικνύει ότι έχει στη διάθεσή του τους πόρους του τρίτου για τη προσήκουσα εκτέλεση της συμβάσεως.

16. Επειδή, σύμφωνα με το υπόμνημα του προσφεύγοντος, από την ίδια την απόφαση που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή δεν προκύπτει ότι τα πιστοποιητικά ISO είναι δεκτικά δανεισμού, αλλά απλώς ότι θα πρέπει ο δανείζων να είναι εξίσου πιστοποιημένος όπως και ο δανειζόμενος. Η δε αναφορά της αναθέτουσας αρχής, στη σελίδα 2 των απόψεών της, στο εγκεκριμένο αναλυτικό τιμολόγιο της μελέτης και συγκεκριμένα το Α.Τ. 4.4., ουδόλως μεταβάλλει τα σαφώς οριζόμενα ανωτέρω στο άρθρο 22.ΣΤ της διακήρυξης περί δάνειας εμπειρίας, καθώς στο άρθρο 5 της διακήρυξης, που ορίζει τη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης σε περίπτωση ασυμφωνίας, η παρούσα διακήρυξη προτάσσεται έναντι του ανωτέρω τιμολογίου δημοπράτησης. Επίσης, εί του δεύτερου λόγου της προσφυγής η αναθέτουσα αρχή δεν παραθέτει κανένα επιχείρημα αντίκρουσης και ο προσφεύγων παραπέμπει στην προδικαστική του προσφυγή.

17. Επειδή στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης....»

18. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων ....προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης....περιέχουν ιδίως: ....ε) την ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης ...ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας,....καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης. .. ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 .... ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς... ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ... κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),...»

19. Επειδή, στο άρθρο 75 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας .... γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. .... 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. ....5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.»

20. Επειδή, το άρθρο 78 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. 2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή. 3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κάτω των ορίων.».

21. Επειδή, το άρθρο 82 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

προβλέπει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. 2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης. 3. Εφόσον της ζητηθεί, η Αρχή θέτει

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

στη διάθεση άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 343, κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως στοιχεία αποδεικτικά της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.».

22. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά : α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.... »

23. Επειδή στο άρθρο 94 του ν.4412/2016 «Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά» ορίζεται ότι « ...4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.»

24. Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη:

[...]άρθρο 22 «Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής» (Β-Δ) [...]

22.Δ. «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ», «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ» και «ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ» πρέπει να έχουν ελάχιστη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια όπως ορίζεται από το άρθρο 52 του Π.Δ. 71/2019. Επισημαίνεται ότι λόγω των οριζόμενων στις μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 65 παρ. 6) του Π.Δ. 71/2019, στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

100 του Ν. 3669/2008 στις κατηγορίες «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ», «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ» και «ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ»

22.Ε. με τίτλο «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» ότι: «1. Για την εργασία τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα απαιτούνται: • Πιστοποιητικό ... • ISO 9001:2005 περί διασφάλισης της ποιότητας στην τοποθέτηση αθλητικών δαπέδων • DIN 51960 testfire 2. [...]

[...]22.ΣΤ. «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (Δάνεια εμπειρία)» αναφέρεται ότι: «Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας, εάν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο προσφέρων, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού κατά τα οριζόμενα στην παρούσα διακήρυξη. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η ένωση μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων (για τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα)»

[...]άρθρο 23: «Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής»: 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας.

[...]Το εγκεκριμένο αναλυτικό τιμολόγιο της μελέτης και συγκεκριμένα το Α.Τ. 4.4. (Επίστρωση συνθετικού χλοοτάπητα τελευταίας γενιάς) προβλέπει: «Πριν την τοποθέτηση των υλικών ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει στην Υπηρεσία πιστοποιητικό ... για τον συγκεκριμένο χλοοτάπητα, γραπτή παροχή εγγύησης τουλάχιστον επτά (7) ετών από την προμηθεύτρια εταιρεία αλλά και αντίστοιχη εγγύηση από την εταιρεία εφαρμογής, ISO 9001:2005 περί διασφάλισης της ποιότητας στην τοποθέτηση αθλητικών δαπέδων είτε του ίδιου του ανάδοχου, είτε εφ' όσον ο ίδιος δεν διαθέτει, της εταιρείας που θα προμηθεύσει και θα τοποθετήσει τον χλοοτάπητα, DIN 51960 test fire».

25. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

26. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

28. Επειδή, αναφορικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, σημειώνονται τα ακόλουθα: από τη συνδυασμένη ερμηνεία κι εφαρμογή των άρθρων 22.Ε, 22.ΣΤ, 23 της διακήρυξης και του αναλυτικού τιμολογίου μελέτης (ΑΤ 4.4) προκύπτει με σαφήνεια ότι ο υποψήφιος ανάδοχος δύναται να στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων αναφορικά με τα κριτήρια του άρθρου 22Β-Δ ενώ, όσον αφορά τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας για την τοποθέτηση του συνθετικού χλοοτάπητα ρητώς απαιτούνται (βλ. 22.Ε και Α.Τ 4.4. του τιμολογίου) πιστοποιητικό ... και DIN 51960 testfire 2 του αναδόχου και μόνο για το ISO 9001:2005 προβλέπεται η δυνατότητα προσκόμισης διαζευκτικώς, πιστοποιητικού είτε του αναδόχου, είτε του προμηθευτή.

29. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης και δη το υποβληθέν ΤΕΥΔ του παρεμβαίνοντος (Μέρος Ι.Γ), ο τελευταίος, αναφορικά με την απαίτηση του άρθρου 22.Ε.1 «Εργασία τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα» στηρίζεται στις ικανότητες του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», και δη «δανείζεται» από αυτόν τα τιθέμενα από τη διακήρυξη ISO και πιστοποιητικά. Πλην, όμως, ως ήδη

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, η διακήρυξη προβλέπει τη δυνατότητα δανεισμού μόνο για τα τεχνικά-επαγγελματικά και οικονομικά-χρηματοοικονομικά κριτήρια επιλογής, ενώ, όσον αφορά τα Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας το άρθρο ΑΤ 4.4. του τιμολογίου μελέτης που συμπληρώνει το άρθρο 22.ΣΤ της διακήρυξης ρητώς προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά που αφορούν την διασφάλιση της ποιότητας στην τοποθέτηση του χλοοτάπητα θα πρέπει να είναι αποκλειστικά και μόνο του αγοραστή, πλην του ISO 9001:2015, το οποίο και πάλι θα πρέπει να είναι είτε του αγοραστή είτε του προμηθευτή και όχι τρίτου προσώπου. Ο παρεμβαίνων, συνεπώς, ως βάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, δανείστηκε ένα στοιχείο που δεν είναι επιδεκτικό δανεισμού και δη τις πιστοποιήσεις διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης για την εργασία τοποθέτησης συνθετικού χλοοτάπητα. Ως εκ τούτου, η προσφορά του προσωρινού αναδόχου οικονομικού φορέα θα πρέπει να ακυρωθεί. Οι περί του αντιθέτου δε προβαλλόμενοι από την αναθέτουσα αρχή και τον παρεμβαίνοντα ισχυρισμοί τυγχάνουν απορριπτέοι αφού δεν βρίσκουν έρεισμα στη διακήρυξη. Αλυσιτελώς δε επικαλείται η αναθέτουσα αρχή την απόφαση άλλου διοικητικού οργάνου επί συναφούς ζητήματος ενόψει της αυτοτέλειας των διαγωνισμών και των εν γένει διαδικασιών.

30. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτή η προσφυγή κατά τον κύριο λόγο της κι, ως εκ τούτου παρέλκει ως αλυσιτελής ο επικουρικά προβαλλόμενος τοιαύτος που ερείδεται στην τυχόν απόρριψη της προσφυγής κατά τον κύριο λόγο της. Επίσης πρέπει ν'απορριφθεί η παρέμβαση.

31. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που καταβλήθηκε.

Για τους λόγους αυτούς.

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη, κατά το προσβαλλόμενο σκέλος.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου.

Αριθμός Απόφασης: 559/2022

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 14^η Απριλίου 2022 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ